

Verslag bijeenkomst studentenwelzijn 26 maart Domstad Utrecht

Opening

Marian de Groot van Expertisecentrum handicap + studie heet iedereen welkom en licht het programma toe. Handicap + studie heeft het programma van deze bijeenkomst voorbereid samen met vijf mensen uit het veld: heel hartelijk dank daarvoor. Aan de orde is hoe we het thema studentenwelzijn verder gaan brengen. Er zijn na het plenaire deel verschillende themasessies. Niet iedereen heeft de workshop van zijn/haar voorkeur. Veel mensen wilden naar de workshop 'Hoe organiseer je het in je eigen organisatie', maar omdat het thema zo breed mogelijk te benaderen is ervoor gekozen mensen evenredig te verdelen over de vijf workshops. Alles komt bij elkaar in dit verslag.

Warming up: even samen uitwisselen

Helaas is student Nick Bootsman ziek. Hij zou vandaag iets vertellen over het perspectief van de student. Daarvoor in de plaats wisselen deelnemers in de zaal uit over het volgende: neem een gesprek in gedachten met een student waarbij het in feite over studentenwelzijn ging.

Een paar voorbeelden uit het publiek:

- Een student met stemmingsproblematiek heeft al contact hierover met huisarts en psycholoog, maar het werkt allemaal nog niet zo. Hoe kunnen we deze student verder helpen binnen de onderwijsinstelling?
- Bij het College voor de rechten van de mens ziet men vaak frustratie bij studenten die een uitspraak vragen aan het College. Zij hebben het gevoel telkens tegen een muur aan te lopen met vragen. Zoek mogelijkheden binnen de instelling.
- Steeds meer mensen ervaren druk. De indruk ontstaat dat dit normaal is, dat het hoort bij het studentenleven en werkende leven. Maar eigenlijk is het niet normaal.
- In verslag van de bijeenkomst van het Netwerk Studentenwelzijn van 10 januari 2019 stond weinig over studenten met migrantenachtergrond. Hun ouders hebben vaak hele hoge verwachtingen, dat legt ook veel druk.
- Het thema stress is heel belangrijk. Wat zit daar onder? Het is belangrijk om uit te vinden wat er precies speelt (bijvoorbeeld financiële stress, verwachtingen van ouders). Stress speelt bij veel studenten. We moeten nadenken over preventie. Er is sprake van toenemende druk, de complexiteit van problematiek neemt toe.
- Verwachtingsmanagement is ook van belang: in hoeverre kun je meegaan in problematiek. Een student was laatst zeer verbolgen omdat hij volgens hem te weinig hulp van de instelling had gekregen. Je moet goed nadenken over wat de grenzen zijn. Helder moet zijn wat van de instelling verwacht mag worden en wat niet.

Uitkomsten vooraf ingevulde vragenlijsten

56 deelnemers vulden voorafgaand aan deze bijeenkomst van het Netwerk Studentenwelzijn een vragenlijst in. Wat kwam daaruit?

Bij de meeste instellingen is men net begonnen met een aanpak studentenwelzijn. Een klein deel is er al even mee bezig, een nog kleiner deel moet nog ermee beginnen.

Wat moet prioriteit hebben?

1. Preventie
2. Het moet op de agenda
3. Psychische klachten
4. Studeren met functiebeperking
5. Bandbreedte zorg: wat is van het onderwijs en wat is van de zorg?
6. Rol studenten zelf: zij kunnen elkaar helpen en wat verwachten zij van de instelling?
7. Betere informatievoorziening: hoe kunnen we dat goed organiseren
8. Samenwerking in de keten en de regio
9. Scan: hoe staat het met studentenwelzijn, waar staan wij nu: een 0-meting
10. Waar komt stress vandaan?
11. Psycho-educatie: goede informatie kan mensen helpen
12. Wettelijke kaders en verplichtingen. Wat moet wel en niet?
13. Website, database: middel om informatie met elkaar beschikbaar te maken
14. Suïcide-preventie
15. Studeren en gendertransitie: een vrij onbekend aantal studenten is hiermee bezig. Dat geldt ook voor studenten met mantelzorgtaken en jonge kinderen.

Wat kunnen de deelnemers aan het Netwerk Studentenwelzijn bijdragen? Denk aan:

- Agenderen en lobbyen
- Goodpractices delen
- In stuurgroep zitting nemen
- Bijdrage leveren aan vullen van een website (een deelnemer, Katrien ... van de Universiteit Utrecht, heeft al een digitaal prikbord gemaakt met literatuur en initiatieven).

Hoeveel tijd hebben deelnemers aan het Netwerk Studentenwelzijn beschikbaar om aan deze taken te werken? Dat ligt erg verschillend binnen de instellingen. Het is fijn dat handicap + studie vanuit de opdracht van OCW geld en tijd kan steken in het aanjagen en ondersteunen van het Netwerk Studentenwelzijn, maar het is belangrijk om dit samen met instellingen te kunnen doen.

Veelal is dit nog niet geregeld binnen de instellingen. Een aantal aanwezigen is wel gefaciliteerd om hiermee bezig te zijn.

Facilitering vraagt in de organisatie dat het thema studentenwelzijn zichtbaar is in de organisatie. Facilitering is nodig. Het begint met beleggen op bestuurlijk niveau. Bij de Erasmus Universiteit is dat bijvoorbeeld belegd in portefeuille studentenzaken. In de verticale keten wordt gezorgd dat signalen doorkomen en dat er iets mee gedaan wordt.

Wat is facilitering? Tijd? Ruimte? Wat heeft iedereen nodig? Dat moeten we hier ook uitvinden. Afhankelijk van wat de behoefte is binnen de instelling.

Student welbeing

Vorige week was er in Engeland een conferentie over 'Student-welbeing: from policy to practice'. Engeland loopt qua student-welbeing echt voor op ons. Hoe gaan ze in Engeland om met dit thema?

Joop Matthijsse (Erasmus Universiteit) was ook bij deze conferentie. Vooral de integrale aanpak van de University of Bristol bood inspiratie. Deze is op aantal pijlers gebaseerd:

- Psychisch welzijn
- Gezondheid / leefstijl
- Sociale veiligheid

Daarbij zijn onder andere van belang:

- Preventie, preventieve interventie: e-health, blended care, etc.
- Begeleiding op instelling
- Externe hulp, versterken externe netwerken
- Data verzamelen

We doen met zijn allen al heel veel. Vraag is hoe kunnen we het nog beter doen. Binnen de Erasmus Universiteit wordt die vraag opgepakt. In een plan van aanpak is vastgelegd van er al gedaan wordt en wat er nog gedaan zou moeten worden.

In gesprek met VH, VSNU en Expertisecentrum handicap + studie

ISO, LSVb moesten zich vooraf helaas afmelden vanwege problemen op het spoor een ook het ministerie van OCW moest afmelden.

Hoe zijn de VH, VSNU en handicap + studie met dit onderwerp bezig en hoe kunnen we samenwerken en afstemmen?

Judith Jansen (Programmadirecteur Expertisecentrum handicap + studie)

Handicap + studie heeft de rol om aan te jagen en te monitoren mbt studentenwelzijn. Dat is de opdracht vanuit OCW. In werkgroep studentenwelzijn gaat het over:

Wat is nodig rond informatiefunctie? We kijken in het kader van studentenwelzijn breder dan studeren met functiebeperking of een extra ondersteuningsvraag.

De vraag is: Wat willen we rond strategie m.b.t. studentenwelzijn. We gaan een voorstel voorleggen aan OCW. Agenderen en lobbyen kan gaan via de werkgroep.

In de werkgroep zit geen afvaardiging van studenten. Die afweging is gemaakt met OCW, maar we spreken wel in aparte bijeenkomsten met studenten, o.a. de bijeenkomst op 2 april. Uiteraard is juist de inbreng van studenten heel belangrijk.

Huug de Deugd namens VH (lid CvB InHolland)

Studentenwelzijn staat bij de VH hoog op de agenda. Hoe is de situatie bij InHolland? InHolland zit in 8 steden. Je bouwt netwerken in o.a. Alkmaar en Dordrecht. De uitdaging om wel 1 visie uit te dragen hoe je werkt. InHolland heeft al best goede afspraken bijv. met GGZ en gemeente. Maar ik ken ook wel voorbeelden van vestigingen waar dat nog moet beginnen. Binnen de hogeschool is de discussie gestart over in welke mate je zorg en onderwijs moet scheiden. We vinden het belangrijk om dit op te halen binnen de instelling, wat leeft er?

Binnen de VH is de bestuurscommissie onderwijs een van de commissies. Als je je studenten succesvol wil laten zijn, dan moet je uitgaan van een leergemeenschap, wat maakt dat een student zich kan ontwikkelen? Hij moet zich thuis voelen. Dat heeft te maken met welbevinden, met welzijn. In de onderwijsomgeving moet daar aandacht voor zijn. Met 41 hogescholen voeren we het gesprek hierover. We moeten er zijn voor studenten. We spreken niet alleen over secundaire rendementen vanuit financiële prikkel. We vinden het belangrijk dat student diploma haalt, maar als dat niet lukt willen we niet deze hij de hogeschool verlaat met een gevoel van falen. We willen dat iemand verder kan.

Odette Ruijters, hoofd studentenservicecentrum RUG, hier als een vertegenwoordiger VSNU

We letten er vooral op dat we geen dingen dubbel doen. De rol is ook om samen met andere netwerken te kijken wie doet wat. In het VSNU-café komen directeuren studentzaken bij elkaar rond thema studentenwelzijn. We kijken naar mogelijkheid om een conferentie te organiseren hierover. Verschillende groepen en netwerken zijn bezig: goed aanhaken en afstemmen. Bij het VSNU-bestuur staat het thema studentenwelzijn op de agenda. En we bespreken het ook in het collegiaal overleg onderwijs en binnen de stuurgroep CvB. De VSNU kijkt ook naar de zorgplicht van de instellingen.

Conclusie

In Nederland hebben we het Actieplan Studentenwelzijn dat er ligt sinds vorig jaar. Laten we dat verfijnen met elkaar. Dat is het doel van vandaag. Dat handen en voeten geven.